

AISCGre Kongress 2019

Et nokså billedrikt reisebrev, sett fra Consortium Vocales representanter

Oslo 19. juni 2019

Hvert fjerde år arrangerer den internasjonale gregorianikkforeningen AISCGre en kongress der alle medlemmene er invitert. Fra 10. til 15.juni i år ble en slik kongress avholdt i den lille grenden Schmochtitz i Sachsen. Consortium Vocale stilte med representantene Lars Brusletto Sveen og undertegnede.

Schmochtitz er nærmest bare en liten husklynge som omslutter Bischof-Benno-Haus, som er et kompleks av mer eller mindre fornemme bygninger. Bischof-Benno-Haus eies av bispedømmet Dresden-Meissen, og brukes typisk som kurs- og konferansesenter. Her bodde også så å si alle kongressdeltagerne.

Den norske delegasjonen har ankommet Bischof-Benno-Haus, Schmochtitz. Her undertegnde, med Lars Brusletto Sveen bak kameraet. (Foto: LBS)

Unntatt den norske delgasjonen. Vi bodde i den nærliggende byen Bautzen, om lag syv kilometer unna. For dem som ikke visste det: Bautzen regnes som hovedstaden for sorberne, et slavisk folk som for det meste holder til i områdene rundt grensen mellom Tyskland og Polen. På sorbisk heter byen Budyšin.

Bytorvet i Bautzen rundt det gamle rådhuset, med sitt avanserte solur (ikke lett å se på dette bildet, dessverre). Bak rådhuset kan man skimte spiret til domkirken. Det grå huset i bakgrunnen er Hotel Goldener Adler, hotellet vårt. (Foto: LBS)

Vi ankom Schmochtitz mandag kveld for åpningsgudstjeneste med påfølgende mottagelse. Vi fikk også utdelt navneskilt og annet kongressmateriale. Det begynte imidlertid ikke så bra for undertegnede:

Navneskiltet. Hadde man tatt vekk "Berg" så hadde det kanskje vært mer forståelig. (Foto: LBS)

Mottagelsen ble holdt i «die Scheune» («låven»). I denne gamle bygningen kunne man kjøpe drikke til en rimelig pris. Utenfor låven var det en fin terrasse, som dessverre alt for mange kvelder var utilgjengelig på grunn av regn og torden. Men dette været kom bare om kvelden. Ellers var det sol og nesten ubehagelig varmt under hele oppholdet.

Våre nye venner fra Australia. Ronan Reilly (til venstre) og Stephen Smith. Bildet ble tatt bare sekunder før Ronan prøvde snus for første gang i sitt liv. Ikke lenge etterå forlot han plutselig stedet, og det etter like før å ha takket ja til en ny seidel øl. Etter sigende dro han fordi han fikk et akutt behov for å ringe familien. (Foto: MB)

Tirsdagen startet beinhardt med en morgenmesse klokken syv, fulgt av frokost klokken åtte. Slik startet hver eneste dag. Men ingenting av dette fikk vi med oss, siden vi altså bodde litt klønete til. Vi ankom i stedet etter frokost, og da som regel på sykkel.

Syklene har ankommet Schmochtitz. Bak ruver SUV-en til AISCGre-presidenten. (Foto: LBS)

Klokken ni startet den faglige delen av kongressen med innledningsforedraget til Johannes Berchmann Göschl. For dem som ikke vet det: Göschl er Alexanders forgjenger som formann for AISCGre. Han er dessuten en av få gjenlevende som gikk i lære hos selveste Eugène Cardine. Og han har skrevet for hånd samtlige neumer i *Graduale Novums* begge bind (så vidt jeg vet), og hvis noen på død og liv skulle måtte fremheves som den mest respekterte personen innen AISCGre, så er Göschl en het kandidat.

Foredraget til Göschl oppsummerte temaet for hele kongressen: artikulasjon innen gregorianikk generelt, og spesielt: etablering av et standard begrepsapparat for å beskrive artikulasjon innen gregorianikk. Med noen svært få unntak tok alle foredragene for seg dette temaet.

Deretter fortalte en annen eminense i AISCGre, Heinrich Rumphorst, om de første forsøk på å etablere en teori rundt artikulasjon. De sentrale personene rundt denne tilblivelsen, som skjedde på 50- og 60-tallet, var foruten Rumphorst selv, Göschl, Luigi Agustoni og, naturligvis, Eugène Cardine.

Et typisk foredrag. Her med Franz Karl Prassl. Til høyre på podiet, Liborius Lumma. (Foto: MB)

Så var det endelig kaffepause. Det var faktisk overraskende vanskelig å få drukket kaffe på denne kongressen. Bortsett fra denne kaffeserveringen i en korridor om formiddagene var det bare én slik daglig kaffepause til, men da til gjengjeld med kaker. Til lunsj og middag ble det merkelig nok ikke servert kaffe. Man kunne i teorien bruke en automat som sto i et slags leserom, men denne automaten var som regel i ustand, eller så var det en fryktelig kø der.

Etter kaffepausen var det korprøve. Her ble deltagerne delt inn i fire grupper, som alle skulle øve til vesperen som skulle holdes på fredagen og til den avsluttende messen lørdag formiddag. Disse prøvene varierte litt i effektivitet. Dels var gruppene litt ujevnt fordelt, dels roterte dirigentene rundt på gruppene, så man fikk en ny dirigent til hver nye prøve. Men dette gjorde det desto mer lærerikt.

Nå var det omsider blitt lunsj, eller «Mittagsessen», som tyskerne kaller det. Men altså uten kaffeservering.

Etter en god pause til å komme seg etter alt det gode kjøttet (som dere sikkert vet, er særlig sørtysskerne svært glade i kjøtt, spesielt svinekjøtt), fortsatte foredragene ufordrødent.

Jeg stopper med å beskrive disse foredragene her. Temaene for foredragene er uansett beskrevet kort i kongressprogrammet, som ligger på nett (<https://www.aiscgre.org/en/programme-congress-2019/>). Hvis noen vil vite mer om noen av disse foredragene, så har jeg de fleste manusene fysisk hjemme. Jeg antar de viktigste også vil bli publisert i neste bind av Beiträage zur Gregorianik (BzG).

Så gikk vi tilbake til våre respektive grupper. Nå var det tid for «Workshops». I motsetning til prøvene hadde hver gruppe sin faste professor, som tok for seg ideer som var presentert i foredragene. Typisk jobbet man med en bestemt type artikulasjon. Det var på en måte som en prøve, bare veldig fokusert på ett, og gjerne snevert, tema. Det var lærerikt, i alle fall for undertegnede.

Etter workshopen ble man busset til en konsert i klosteret St. Marienstern, i landsbyen Panschwitz-Kuckau, som ligger en halvtimes kjørtur fra Schmochtitz. Det var en fin konsert. De som fremførte, var Schola Maastricht under ledelse av Hans Heykers, samt våre venner i Schola Resupina under ledelse av Isabell Köstler. Sistnevnte kor avsluttet konserten med noe så originalt som en slags kontrapunktisk behandling av en Alleluia. (Prassl forholdt seg dog rolig.)

Klosteret St. Marienstern, i landsbyen Panschwitz-Kuckau. (Foto: LBS)

Schola Maastricht (Foto: MB)

Schola Resupina (Foto: MB)

På grunn av konserten, ble det en litt sen middag denne dagen. Men programmet var ennå ikke til ende. Halv ti var det nemlig tid for kompletorium. Normalt skal man visst egentlig da gå til sengs umiddelbart etterpå, men brorparten av deltagerne så ut til å mene at «die Scheune» nå var en vel så passende destinasjon.

Og slik gikk dagene: foredrag, workshop, kaffepause, korprøve, lunsj, flere foredrag, mer workshop, enda flere foredrag, middag, og til slutt: «die Scheune». Alt foregikk enten på tysk eller på italiensk, og undertegnede ble av og til litt sliten av å konsentrere seg om å skjønne hva som ble sagt, rent språklig. Men det gikk nå på et vis.

Det var to administrative møter på kongressen, en generalforsamling for den tyske grenen av AISCGre, og en for den internasjonale delen. Det er ikke så mye å si om disse annet enn at to nye styrever ble valgt. Det nye styret i den tyske delen består nå av

- Stephan Zippe (formann)
- Inga Berendt (nestformann)
- Christoph Hönerlage (sektretær)
- Liborius Olaf Lumma (bisitter)
- Robert Karsten (kasserer)

Styret i den internasjonale delen fikk følgende nye medlemmer

- Inga Berendt
- Christoph Hönerlage
- en italiener jeg ikke husker navnet på (var det Stefano Santi?)

De som gikk ut, hadde på forhånd trukket seg. Dette var

- Franco Ackermans
- Dolores Aguirre
- Heinrich Rumphorst

Tysk dominanse på generalforsamlingen. Ruvende til venstre står den gjenvalgte styreformannen for den tyske grenen av AISCGre, Stephan Zippe. Sittende på podiet: en lyttende Alexander Schweitzer, som ikke var på valg, og er da fremdeles formann for hele AISCGre. (Foto: MB)

Det var også en konsert til, i domkirken i Bautzen, bare hundre meter fra hotellet vårt. Her sang Canticum Cordium fra Poznan, dirigert av Mariusz Bialkowski og More Antiquo fra Lugano, under ledelse av Giovanni Conti.

Fra konserten i Bautzen torsdag ettermiddag. Etter konserten blandet korene seg for pressfotografene: Canticum Cordium i grå kjoler, More Antiquo i svart. (Foto: LBS)

Fredag ettermiddag ble den faglige delen av kongressen avsluttet med en paneldebatt der folk kunne spørre ekspertene om hva som helst. Dette ble etterfulgt av en bolk med litt ymse miniforedrag. Disse små foredragene står også omtalt i programmet. Jeg har manuset til noen av disse innleggene, hvis noen er interessert.

På kvelden ble hele kongressen busset til nabobyen Görlitz, som ligger ved elven Neisser, altså helt på grensen til Polen. Her ble det holdt vesper. Deretter bar det til Scheider's Speisen Service i Johannes-Wüsten-Strasse, hvor vi fikk enkel servering og avsluttende taler ble holdt.

Generelt ble vi fra Norge tatt veldig godt i mot. Jeg fikk inntrykk av at det ble satt pris på at flere enn de store landene, som Tyskland, Italia, Sveits, Polen, Japan, Nederland og Belgia, deltok.

Det var til tider særdeles tungt teori man fikk servert. Men det var lærerikt og inspirerende. Den norske delgasjonen er svært takknemlig for å ha fått oppleve alt dette.

Og under oppholdet ble vi kjent med svært mange hyggelig mennesker. Her er bare et lite utvalg:

Det alltid glade radarparet fra Gdansk. Fra venstre: Anna Gierczak og Hanna Roesler. (Foto: MB)

Fra avslutningskvelden i Görlitz. Fra venstre: Isabell Köstler, Rudolf Fisher, Stephan Engels, en tidligere elev av Cardine, Naomi La Terra. (Foto: MB)

Fra torsdagsmiddagen: Ærespresident i AISCGre, Johannes Berchmann Göschl flankert av hele den stolte norske delegasjonen. (Foto: MB)

Alt har sin ende. Lørdag formiddag var det avslutningsmesse i domkirken i Bautzen, der så godt som alle kongressdeltagerne var med. Velsignelsen ble i tillegg til tysk gitt på sorbisk! Så til slutt fikk vi høre litt av dette språket også.

Til slutt hilste man hverandre avskjed. «Arrivederci! Auf Wiedersehen! Alles Güte!».

Og på vegne av Consortium Vocales representanter,

Hilsen

Mats Bergstrøm